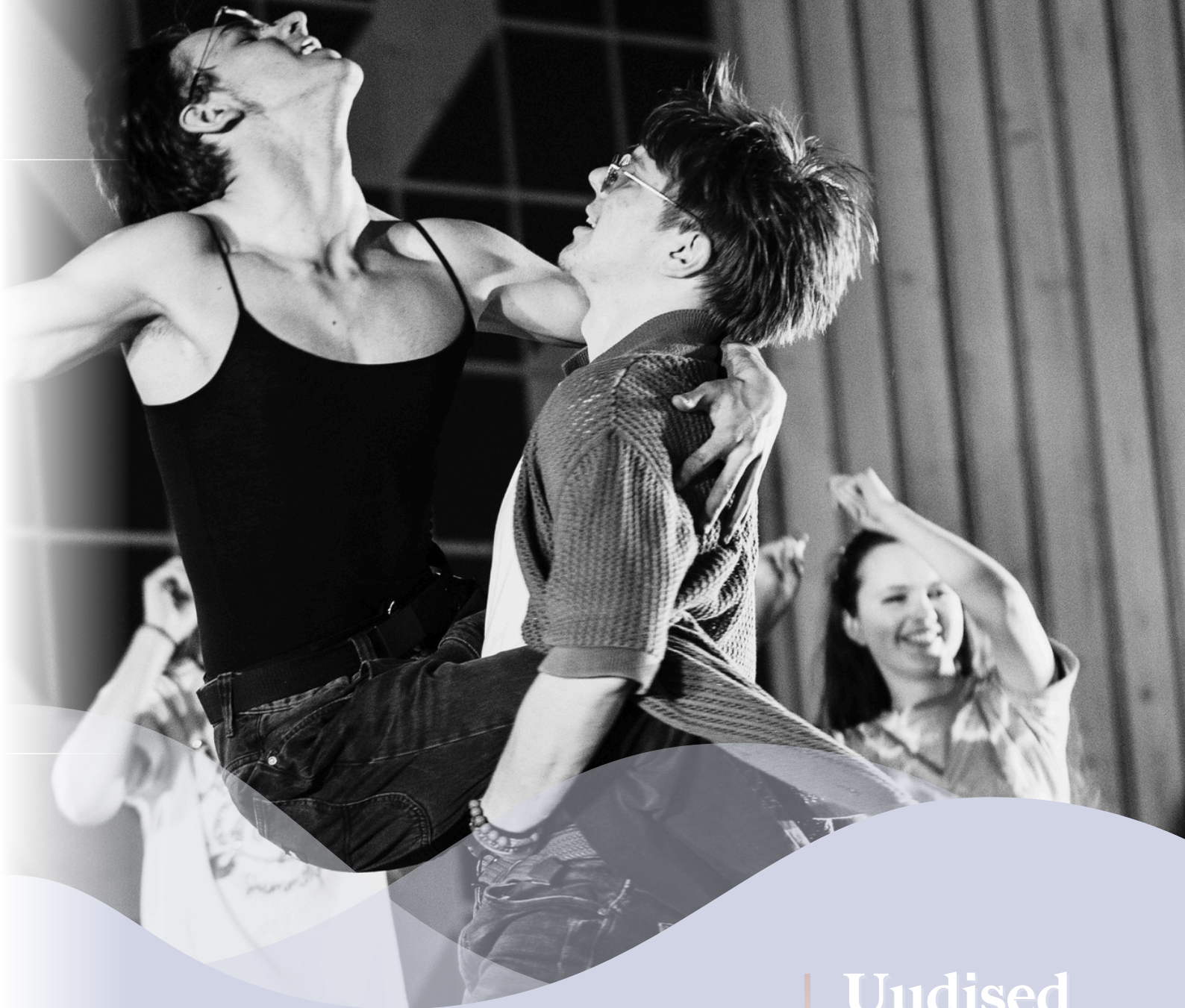

2026
Nr. 6

Mõjulaine

Uudised
PERGis
toimuvast

2025/2026 Mõjulaine toimetus

Peatoimetajad:

Anete Adele Kasela
Luisa Indra Jürgenson
Ester Edro

Koordinaatorid:

Gertrud Kasemaa
Luisa Indra Jürgenson

Kaane kujundus:

Luisa Indra Jürgenson

Peaküljendaja:

Maya Bachmann

Küljendajad:

Maya Bachmann
Luisa Indra Jürgenson
Anete Adele Kasela

Toimetajad:

Maksim Kuts
Eliise Toomeoks
Kätliin Kalamees
Luisa Indra Jürgenson
Luisa-Mirell Ivanov
Renate Siitan

Kaane foto:

Uku Sermann

Keeletoimetajad:

Lee Luht
Luisa Indra Jürgenson
Gertrud Kasemaa
Salme Savan

Külalisautorid:

Lee Luht
Margaret Malva
Karmen Rekka
Jaagup Tepp

Juhtkiri

Taas on kätte jõudnud aeg, kus ees seisavad viimsed pingutused enne kooliaasta lõppu ning paljude jaoks ka jäädavalt viimased sammud PERGi radadel. Ka suur osa meie toimetusest kirjutab praegu oma viimast peatükki siin koolis ning valmistub oma hubasest PERGi pesast välja lendama.

Loodame, et leiate kogu selle kiire lõpuperioodi, kaitsmiste ja eksamite vahel hetke, et võtta aega hingata, puhata ning nautida selle õppeaasta viimast Mõjulaine numbrit. Iga lõpp tähendab samas ka uut algust, oleme ju seda siin aastast aastasse näinud ja kogunud. Seetõttu tasubki olla kohal ning nautida seda aega, mis meil veel koos on.

Seekordne Mõjulaine on vähem mahukas kui tavaliselt, kuid siiski usume, et leiate kõik omale midagi meelepärast. Mõjulaine kuuendast numbrist leiate nii retsepte kui ka klassikalisi raamatuarvustusi. Muidugi ei ole kusagile kadunud meie humoorikas horoskoop,

õpetajate tsitaadid ja persoonilugu. See on kõik vaid algus ning muud põnevat lugemist on teil võimalik leida veel ja veel.

Päikese soojust on juba tunda ning merekohin näib iga päevaga aina lähemale jõudvat. Enne suvesse sukeldumist soovime südamest tänada kõiki, kes on Mõjulainesse panustanud. Neid, kes on leidnud aega kirjutamiseks, kujundamiseks või pildistamiseks nii kiiretel kui ka rahulikumatel hetkedel. Kõige rohkem soovime aga tänada teid, head lugejad! Just teie annate sellele lehele elu ning panete Mõjulaine päriselt särama.

Mõjulaine on olnud palju enam kui lihtsalt koolileht. See on olnud koht, kus kasvada, luua ja jätta endast väike jälg PERGi kujunemisloosse.

PERGi toimetus soovib kõigile imelist suve ning abiturientidele tuult tiibadesse. Ehk kohtume veel peagi!

– **Maya Bachmann, G3-H15 õpilane
ja Mõjulaine peaküljendaja**

Sisukord

Katri Kõrts

PERSOON

Kas perglastel on tõesti mõju?

PERGLANE

Vintedi võlumaailm: Monopoly-raha, Poola rekkad ja minu uus 'hädavajalik' särk

PERGLANE

Piinlik vaikus: 15 küsimust sellega võitlemiseks

PERGLANE

Liberalismi kadumise süüdlased on esiliberaalid ise

ARVAMUSLUGU

Raamatuarvustus – Tähed Agnesele ja tähed meile

KULTUUR

Kuhu minna Tallinnas?

KULTUUR

Suvine retsept

VARIA

Luuletus ja proosa

OMA LOOMING

Humoorikas horoskoop

VARIA

Õpetajate tsitaadid

VARIA

Katri Kõrts

Katri Kõrts – me kõik teame ja tunneme teda, oleme temast vähemalt kuulnud. Kui mitte koolis, siis näiteks tema bändi Korralagedus kaudu või oleme näinud teda töötamas erinevates Tallinna teatrites (nt Piip ja Tuut Teater), kohvikutes ja restoranides. Koolis on ta õpilasesinduse asepresident ja lavastaja oma näitetrupile. Imeline klassi- ja kooliõde ning eeskujulik õpetajate lemmikperglane, kellel on isegi PERGi lille tätoveering käel.

ELU

Millega sa vabal ajal tegeled?

Vaba aega on kooli kõrvalt suhteliselt vähe, aga see võib mulle ka lihtsalt nii näida, sest minu vaba aega sisustavad kogu aeg erinevad tegevused.

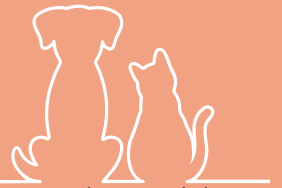
Viimase aasta jooksul on olnud suures fookuses bändiga tegutsemine, muusika loomine, proovid ja kontserdid. See on olnud minu jaoks väga meeldiv ja olen selle kaudu avastanud palju uusi inimesi, mis on minu jaoks hästi oluline ja äge.

Viimasel ajal olen end töölt rohkem vabaks võtnud, et väljaspool kooli sõpradega rohkem aega veeta, kodus olla ja kolimisega tegeleda. Aga nüüd olen jälle tööle tagasi läinud ja see võtab taas aega ära.

Milline oli sinu lapsepõlv?

Kasvasin üles üksikemaga. Isa ei olnud väga pildis. Mul on vanem vend ja noorem õde.

Kasvasin Nõmmel väikeses majakeses, kus olid kassid ja koerad. Vastutus oli juba

varakult suuresti minu enda peal, õppisin ise pesu pesema, süüa tegema ja enda eest hoolitsema. Ema oli muidugi olemas, aga mul on palju mälestusi sellest, kuidas ise tegutsesin ja ise oma aega sisustasin. See mulle isegi sobis, sest olin fantaasiarikas laps.

Kindlasti tegi see, et ema tähelepanu jagunes kolme lapse vahel, mind iseseisvaks ja kujundas mind selliseks, nagu ma praegu olen.

Kelleks sa noorena saada tahtsid ja kelleks praegu ning mis on sinu plaanid siit edasi?

Väiksenähtisena tahtsin väga saada näitlejaks. Mulle meeldis esineda, jutustada ja suhelda. Mingil hetkel sain aru, et see ei pruugi olla minu jaoks realistlik tee ja et sellega elukutsega on raske ära elada.

Seejärel mõtlesin erinevatele variantidele, näiteks arstiks saamisele, ja mingil hetkel tekkis isegi paanika, et pean kiiresti otsustama, kelleks ma saan.

Praegu olen jõudnud selleni, et ma ei tea täpselt, mis minust saab, ja see on okei. Tahan katsetada erinevaid erialasid. Praegu plaanin minna

õppima kirjandust ja kultuuri, et saada jalg ukse vahele kultuurivaldkonnas. (Mentor Ailil on kindlasti hea meel, et Katri kirjanduse valib)

Minu suurim hirm on töötada kella üheksast viieni ühe laua taga. Mul on vaja, et töö muutuks, pakuks uusi kogemusi ja ootamatusi. Kui peaksin tegema sama asja liiga pikalt, läheksin ilmselt hulluks.

Milline näeb välja sinu tavaline päev?

Olen hommikuinimene. Ärkan iga päev kell kuus, teen hommikusöögi ja kohvi, lähen oma tuppa, panen läpakast Aktuaalse Kaamera käima ja vaatan eelmise päeva uudised ära. Samal ajal süüa ja joon kohvi, vahel teen natuke meiki, sätin end. Jõuan kooli natuke peale kaheksat. Mulle meeldib hommikuti võtta aega, ma ei taha ärgata ainult selleks, et kohe kooli minna, vaid selleks, et päeva kogeda.

Koolis suhtlen palju inimestega. Igal vahetunnil proovin jõuda õpilasesinduse tuppa või lihtsalt inimestega suhelda. Ma ei kujutaks ette, et istun kuskil omaette. Mulle meeldib olla inimeste keskel.

Pärast kooli on tegevused seinast seinast – bänd, kooliasjad, koosolekud, proovid või keegi soovib minuga intervjuu teha. Ma pigem väldin koju minekut, sest koolis on alati midagi toimumas.

Seinast-seina...

Palun räägi meile natukene nüüd oma bändist Korralagedus?

Meie bändi alguslugu on naljakas. Vana klassivennaga tegime nalja, et teeme bändi. Mina võiksin bassi mängida, pillidega kogemus on ju olemas, et miks mitte. Ja üks päev ta siis kirjutabki mulle, et teeme bändi ja alustame proovidega. 2025. aasta jaanuaris see algas. Arvan, et talvel alustasime umbes.

Me panime kohe paika, et me oleme hardcore punk. Mina mängin bassi, minu vana klassivend on kitarrist, tema uus klassivend on vokaal ja kitarristi vana muusikakoolikaaslane on trummar. Trummar on Artest, kus ka mina olin natukene aega gümnaasiumis.

Põhimõtteliselt olemegi nüüd aastakese tegutsenud ja võib eputada, et me oleme sellega kuidagi väga meeldivalt kaugele jõudnud. Me oleme punkmaastikul ikkagi tuntud nüüd ja list'is üles liikunud.

Mis salajased näidendiproovid toimuvad sul kooliastmestikul? Ja kuidas sa selle kõige seotud oled? Ma olen ise teinud veidi uurimist ja mulle öeldi, et sa oled lavastaja, kes võtab asju väga “süvitsi”.

Sattusin sinna umbes aasta tagasi, kui mind paluti eelmise lavastuse juures valgustama. Olin umbes kuu aega proovides ja sain kõrvalt vaadata väga ägedat truppi.

Seejärel lisati mind nende gruppidesse ja hakati arutama järgmise aasta lavastust. Alguses tahtsin ise rolli, aga alustasin hoopis etenduse juhina. Korraldasin, et kõik laval toimiks, tehnika ja rekvisiidid oleksid olemas. Siis kukkus lavastaja ära ja ma astusin tema asemele.

See on minu jaoks väga hirmus, sest ma pole varem lavastanud ega isegi protsessi kõrvalt näinud. On kaks varianti – kas see õnnestub väga hästi või kukub läbi. See on üks mu suurimaid hirme.

Aga samas see katsetamine mulle meeldib. Trupp kuulab mind ja usaldab ning seda on väga tore näha.

PERG

Kuidas sa PERGi leidsid enda jaoks?

See on hästi tore lugu. Olin alguses teises koolis ja sain kiiresti aru, et see ei ole minu koht, mulle ei sobinud ei keskkond ega inimesed.

Kirjutasin koolidele, kuhu olin kandideerinud. PERG oli mu kolmas valik. Kirjutasin neile esmaspäeval, teisipäeval kutsuti vestlusele, kolmapäeval oli vestlus, neljapäeval läksin tundi vaatama ja reedel ajasin paberid korda. Nädalaga olin kooli vahetanud.

Ma sattusin PERGi täiesti juhuslikult, aga see oli kõige õnnelikum õnnetus minu elus. Olen leidnud oma inimesed ja saanud kogeda väga palju ägedaid asju.

Kui tähtis PERG sinu jaoks on? Kas tõesti nii tähtis, et väärib logo tätoveerimist käele?

See tätoveering ei ole ainult sellepärast, et ma armastan PERGi, kuigi ka seda. See on pigem mälestus. Mul on vasak käsi pühendatud tätoveeringutele, mis on mind inimesena kujundanud. Seal on näiteks pereliikmete sünniaastad ja nüüd ka PERGi lilleke.

PERG on andnud mulle võimaluse teha asju, millest noorem mina unistas: olla laval, olla lavastaja, teha valgust.

Nooremana tundsin end tihti kõrvalejäetuna ja mul ei olnud palju sõpru. Täna kõnnin koridoris ja saan paljudele inimestele öelda „tsau“. See on midagi, millest ma unistasin. See toidab minus midagi, mida olen kaua igatsenud.

Mida sa PERGist kõige rohkem igatsema jääd?

Kindlasti lähedaid õpetajaid. Õpetajad on siin imelised, nagu Laura Toots ja muidugi ka koolijuht Indrek ning mind suunanud õpetaja Aili. Samuti õpilased erinevatest klassidest ja eriti õpilasesinduse liikmed. On nii äge näha teiste noorte õnnestumisi – tunnen end vahel nagu uhke lapsevanem. Iga ÕE liige ajab oma asja, mul on nii hea meel näha, kuidas need asjad õnnestuvad. Ja seda mitte ainult ÕE-s. Kõige rohkem jään igatsema inimesi ja seda energiat.

ÕPILASESINDUS

Kui sa kaks aastat tagasi ÕE-sse kandideerisid, kas sa mäletad, mis olid sinu lubadused?

Mäletan küll, lubasin tuua rohkem kultuuri ja seda ma tegin. Lubasin teha laadijalaenutuse, seda küll ei ole veel juhtunud. Playbox kuulub kultuurisündmuste hulka ja seda paljud küsisid ka.

Kusjuures, fun fact, mulle pole kunagi playbox endale meeldinud ja mina fännasin pigem tantsuvõistlusi, kus inimesed löid ise koreograafia. Minu meelest oli see äge. Aga kuna perglased tahtsid playboxi nii väga, siis nüüd justkui tunnen, et olen sellega seotud elu lõpuni.

Mida sa mäletad enda kampaaniast?

Ma mäletan, et läksin kunstipoodi, ostsin musta paberi ning oranži ja valge markeri. Need värvid tulid minu stiilist: mustad riided, oranžid juuksed. Ja valge, sest see on ilus kontrast mustale.

Tegime sõpradega T-särgid ja kampaaniat koos. Ma ise väga palju ei teinudki, sõbrad aitasid palju. Tegime Instagrami postitusi ja osalesime laadal.

Miks on playbox sinu jaoks oluline?

Alguses ei olnud see mulle isegi väga südamelähedane. Aga kui mõtlesin, millist suurt üritust teha, tundus see tehtav ja inimesed tahtsid seda. Hakkasin seda korraldama ja kuna panustasin sellesse nii palju, sai sellest lõpuks väga isiklik asi.

See aasta oli tagasiside veel parem ja kuidagi oli kogu mastaap suurem kui eelmisel aastal. Tegelikult ei muutnud ma väga palju, panin lihtsalt lava paika ja muutsin natuke ruumikujundust. Aga samas oli see minu jaoks kuidagi raskem, sest tuli teha rohkem läbirääkimisi ja mul oli ka laiem kontseptsioon ning teemad, millele mõelda. See kõik oli minu jaoks hästi huvitav.

Päev enne üritust ja ka samal päeval oli nii palju jooksmist ja tegemist. Pinge oli olnud peal mitu nädalat ja siis järsku on üritus läbi. Vaatad, kuidas kõik kokku koristatakse, dekoratsioonid kaovad ja tekib selline... ma ei oskagi seda tunnet päriselt kirjeldada.

Kui üritus õnnestub ja inimesed naudivad seda, siis see tunne on kirjeldamatu. See jääb hinge.

Kui palju vaeva, pisaraid, nuttu ja naeru läks playboxi planeerimisse?

Väga palju tööd ja pinget. Viimased päevad enne üritust on täis jooksmist ja tegemist. Aga kui kõik õnnestub, siis see tunne kaalub kõik üles.

Mul on natuke kahju, et mu periood oli nii lühike ja sain seda ainult kaks korda teha. Inimesed on mulle ka öelnud, et „issand, mis me nüüd teeme“, aga tegelikult ei ole see nii raske, saab hakkama küll.

Samas olen ma elevil, et näha, kuidas uued inimesed sellega hakkama saavad. Mina olin üsna kindlameelne selles, et see üritus peab toimuma koolis. Mul oli enda jaoks väga selge pilt, mida ma sellelt ürituselt tahan.

Minult on küsitud ka, et miks mitte teha seda kuskil suuremas kontserdisaalis või teistmoodi lahendusega. Aga minu jaoks sobib see PERGi just sellisena – kogukonna keskel, koolis, kus me tuleme kõik kokku, ei pea pileti eest maksma ja lihtsalt naudime. Ei pea olema midagi ülipidulikku või „fänsit“, vaid pigem lihtne ja kõigile kättesaadav.

See oli minu visioon, aga võib-olla tuleb kellelgi uus ja veel parem idee ja seda on ka väga lahe näha.

Mida sa soovitaksid järgmisel aastal uustulnukatele, kes tahavad ka ÕE liikmeteks saada?

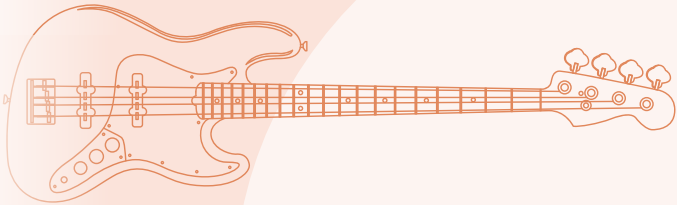
Ole sina ise ja ära karda. Minu arust on hästi kurb näha, kui inimesed hoiavad end tagasi. Tagasihoidlikkus on minu jaoks kuidagi nii mõttetu.

Enamikul inimestel on tegelikult nii värviline ja lahe iseloom, nii ägedad huvid, mõtted ja tunded, mida ei tohiks varjata. Kui sul on mingid soovid, vajadused või ideed, siis neid tuleb väljendada. Ma arvan, et just nii jõuabki kõige paremini edasi.

Mida sa tahad öelda tulevasele asepresidendile?

Ma ei taha anda mingeid konkreetseid soovitusi või öelda, et nii peab seda tööd tegema. Minu kogemus on olnud pigem see, et ma hoian sellel satsil kätt pulsil, et kõigil oleks hea ja tore olla.

KATRI KÕRTS

Minu jaoks on oluline, et inimestel oleks tunne, et neid märgatakse ja nähakse. Olen võtnud sellise seisukoha, et ruumis oleks hea olla ja et keegi justkui vastutab liikmete heaolu eest.

Kui natuke lihtsustada, siis president tegeleb justkui „välispoliitikaga“ ja asepresident rohkem „sisepoliitikaga“ seal ruumis. Aga tegelikult leiab iga tiim koos presidendiga oma toimiva rütmi, kõik inimesed ja tööjaotused on erinevad.

Ma loodan, et järgmine asepresident aitab presidendi koormust rohkem jagada, sest presidendi roll on väga raske. Samas on seda keeruline teha, sest juhil tekib tihti tunne, et ta peab kõik ise ära tegema. Vahel tundub lihtsam ise teha kui delegeerida.

Seetõttu võiks asepresident vahel natuke „surkida“ ja aidata presidendil võtta aega ka hingamiseks.

Ela momendis ja naudi!
-Katri Kõrts

Kas perglastel on tõesti mõju?

Kas sa oled kunagi mõelnud, et oleks äge luua uus kooli traditsioon või korraldada mõni äge üritus või tuua meie kooli midagi põnevat? Aga samas oled tavaline PERGi õpilane, kes ei ole ei õpilasesinduses ega aktiivis, ning tunned, et siis sul ei ole mingit mõju koolis toimuva üle. Kas tõesti on kõik, mida sa teha saad, kurta sellest mentorile või lisada lipik õpilasesinduse mõttekasti? Püüan oma artiklis sellist mõtteviisi muuta.

Õpilasesinduse president Cordelia Paap:

„Igal perglasel on kahtlemata mõju ning seda eriti koolisisesele. Õpilasesindusena on meie töö kuulata õpilasi ning nende muredele, soovidele ja mõtetele vastavalt tegutseda. Arvestades, et PERGis on meid üle tuhande, siis on neid ideid ikka palju! Oleme selleks õppeaastaks saanud ÕE-sisesed asjad eriti hästi tööle ning seetõttu oleme saanud panustada rohkem aega kui iial varem just õpilaste esindamisele. Tulemus on vapustav! Koostöös kaasõpilastega on sündinud üritused nagu luuleslamm ja filmiöö ning edukalt toimunud playbox, kevadball ja muud sündmused. Oleme saanud tuge pakkuda ka kaasava eelarve konkursi läbiviimisel ning maailmahariduse projektide ja UPT küsitluste kajastamisel. Õpilaste hääled saavad kuuldu ka väiksemas mastaabis - jälgime iganädalaselt meie enda mõtte- ja digikaste, pihti ning suhtleme juhtkonnaga, et õpilaste muredele lahendusi leida. Ükskõik, kas õpilasel on probleem sööklatoiduga, mure seoses mõne õpetajaga, soov jagada teistega oma hoolega tehtud tööd või algselt algselt uus koolitraditsioon, peab tal olema võimalik seda teha. Ja PERGis on see vägagi võimalik. Meie kanname hoolt, et nii oleks ka edaspidi! Meil kõigil on mõju! Kui kahtled, tule vaata, mis ÕE toas toimub ja näed oma silmaga ;)“

Paljud ei teagi, et meie kooli mõned traditsioonid on algatatud mitte õpilasesinduse ega aktiivi poolt, vaid lihtsalt õpilaste initsiatiivil, kas UPT või maailmahariduse projekti raames või lihtsalt niisama. Kaks üritust neist on PERGi juba teist aastat toimuv Filmiöö ning sel aastal esimest korda toimunud luuleslamm.

Linda Tooma (G3 D klassist), PERGi Filmiöö üks algatajatest:

“Tegelikult tekkis PERGi Filmiöö idee üpris ootamatult. Mina ja mu sõbranna Sarah tegime alguses UPT raames filmi, aga saime umbes veebruaris aru, et tegelikult selle filmiga me kuhugi ei jõua. Me ei soovinud täiesti uut teemat võtta. Mida siis veel saab filmiga seoses teha? Otsustasime korraldada festivali “PERGi Filmiöö”. PERGi on palju töötajaid ja õpilasi, kes tegelevad filmimise või näitlemisega, ning me soovisime nende oskusi teistele näidata. PERGi Filmiöö pole küll sama uhke kui teised noortele mõeldud filmifestivalid, aga me soovisime siiski pakkuda sarnast võimalust. Kohe, kui idee tuli, hakkasime pihta. Mina tegelesin suhtlemise ja sponsorite leidmisega ning Sarah kirjutamise ja disainiga.

Alguses pidime küsima teema vahetamiseks luba oma juhendajalt, Maarja Suvorovilt. Kui luba oli saadud, pöördusime Laura Tootsi ja Monika Tominga poole. Neile meeldis meie idee ning nad lubasid meil sellega edasi liikuda.

Filmiöö korraldamine oli üpris stressirohke. Me pidime kõik organiseerima vaid 2-3 kuuga. Alustasime ideest ehk panime kirja, mida soovime vaatajale ja osalejale edasi anda, kuidas see peaks välja nägema ning mida kõike peame selleks tegema. Kui plaan oli paigas, hakkasime kohe festivali ellu viima. Mina kirjutasin sponsoritele. Saatsin üle 30 kirja. Arvan, et isegi rohkem. Saime mõne jaatava ja mõne eitava vastuse ning mõned ei vastanud üldse. Meie suurim sponsor oli Levila. Kui saime nende kirja, oli Filmiööni umbes kuu ning me arvasime juba, et peame ise hakkama oma idee eest maksma. Me olime nende vastuse üle nii õnnelikud! Ma ei suuda isegi sõnadesse panna, kui rõõmsad me olime nende kirja nähes. Saime Levila sponsorraha kätte ja tegutsesime edasi.

Sarah hakkas tegelema disainiga ning mina suhtlesin filmitegijatega. Me soovisime festivali disainiga edasi anda Hollywoodi vaibi. Suur tänu PeoLeodele, kes aitasid meil seda ideed ellu viia. Nad lõikasid tähti ja kujukesi, panid kõik üles ja hiljem aitasid kõik maha võtta.

Filmiöö ise oli minu arvates super!

Kui hakkasime Filmiööd korraldama, arvasime alguses, et see on ainult ühe aasta projekt. Filmiöö õhtul, kui kõik vaatajad kohale tulid ja me nägime, et kinoastmestik on täiesti täis, saime aru, kui laheda asja olime loonud. Pärast arutasime Laura ja Monikaga, et oleks tore seda uuesti teha.

Meie koolis on palju loovaid õpilasi ja töötajaid. Nii tore on nende mõttemaailmaga kohtuda!“

Sinu korraldatud projekt ei pea olema ilmtingimata mingi üritus, mis toimub ainult üks kord aastas, vaid võib olla ka midagi sellist, mis mõjutab kooli elu igapäevaselt. Hea näide selle kohta on koolimeedia. See algas koolimeedia valikmoodulist 2023/24 õppeaastal ja toimetab siiani, rõõmustades kooliperet igal aastal mitme Mõjulaine väljaandega ning ka PERGi taskuhäälingutega.

Luisa Jürgenson, Mõjulaine peatoimetaja:

„Olen olnud PERGi õpilane kooli esimesest aastast alates. See tähendab, et ma olin ka esimeses PERGi toimetuse koosseisus. Kui ma PERGiga liitusin, kuulsin ma kohe kellegi käest, et on liikvel mõte teha uuele koolile oma leht. Ma olin vaimustuses. Ma polnud varem tegelikult isegi tegelenud millegi sellisega, mis oleks ajakirjandusega seotud, aga ma olin õnnelik. Panin oma nime kirja ja olin täiesti kindel, et tahan just koolilehega tegeleda. Minuga koos olid veel 12 õpilast ja meid toetas eesti keele ja kirjanduse õpetaja Eliisa Puudersell. Ma mäletan täpselt, kuidas kooli võimlas tutvustati mooduleid, mida sai valida, ja mina jooksin kohe meedia boksi juurde ning kirjutasin valgele paberile, et tahan tegeleda ajalehega. Seal olid kirjas veel kooli taskuhääling ja sotsiaalmeediaplatformid. Aga põhimõtteliselt, kui tuli leht, pidi tulema ka sotsiaalmeedia selle promomiseks. Ja et me õpilasesindusele järgi jõuaks, oli meil vaja ka postitama hakata. Siis tuli kohe ka taskuhääling.

Järgmisel õppeaastal moodulit ei toimunud. Aga mina olin endas kindel ja tahtsin ikkagi jätkata. Kui september pärale jõudis, saime teada, et paljud on ära läinud ja kolmest peatoimetajast on alles kaks. Siis oligi see imeilus päev, kui kogukonnajuht Laura pakkus mulle välja võimaluse teha Mõjulaine koordineerimisest enda UPT. Nii see algas. Ma pakkusin välja, et teiste elu lihtsamaks tegemiseks võin tulla appi peatoimetajaks, ja sealt see edasi veeres.

Ma armastan Mõjulainet väga! Ma olen selle pärast olnud üleval palju öid, maganud palju päevi, nutnud, naernud ja karjunud. See on raske, aga sellist kogemust ei saa millegi muu vastu vahetada. See hetk, kui sa uued lehed välja prindituna ja klammerdatuna kätte saad - see naeratus, need õnnepisarad ja puhas rõõm on põhjus, miks ma seda ikka teen. Kool on alati olnud toeks. Meil on olnud küll debatte rahastamise temadel, aga lõppude lõpuks on kõik õnnelikud ja uhked ning tahavad osta kõige värskemad Mõjulaine numbrit. Ma usun, et see tähendab, et ma olen ehk ise ka midagi õigesti teinud.

Kõik projektid on rasked, aga vahel on see okei, sest see hetk, kui ma müün maha oma esimese lehe ja näen ostja näol naeratust või näen lugeja naeratust, teeb elu jälle lihtsaks ja annab uut lootust. Ja see ei ole kindlasti vaid minu kogemus. Ma tean, et sama on kogunud ka paljud teised projektide korraldajad - kõikidel on see üks hetk, millal sa saad aru, miks sa seda tegid.

Võtke riske ja pingutage, isegi kui te nutta tahate... haha. Päikest kõigile perglastele, head suve ja puhkust ning palju vabadust lõpetajatele! **TEHKE PROJEKTE!**

Meie kool on vastutulelik õpilaste algatatud huviringide ja klubide suhtes ning toetab õpilaste loovuse jagamist näituse, lavastuse või mõnes muus vormis. Näiteks eelmisel aastal löid teatrihuvilised õpilased näiteringi. Enamik neist olid läbinud G1 ajal teatrimumooduli, kuid nad soovisid ka G2 ajal tuua midagi kooli lavale. Selle tulemusel valmis 2025. aastal kooliastmestikul esitatud 35-minutiline lavastus „Mine Metsa!“.

Kallis lugeja! Loodan, et meie õpilaste kogemused inspireerisid sind! Meil on koolis väga palju ägedaid ja loovaid inimesi ning meie noor kool pakub võimalusi seda loovust kõigiga jagada! Miks neid võimalusi siis mitte ära kasutada?

Kui vastata küsimusele: kas sul on mõju? Minu arvates on! On tähtis, et õpilased oleksid teadlikud oma võimalustest, sest kui pakkuda noortele tuge, et algatada midagi oma väiksemas kogukonnas, siis ei karda nad tulevikus algatada suuremaid ühiskondlikke projekte. Et suuta ja osata astuda suuri samme, on vaja alustada väiksematest, olgu selleks enda tehtud uurimis- või praktiline töö, maailmahariduse projekt või mõni muu koolis ise algatatud projekt. Neid tahavad näha ka inimesed väljaspool kooli! Sul on kohustus täita oma unistusi, harida ennast ning luua Eesti tulevikku! Iga uus algatus koolis toob midagi uut kaasa meie igapäevaellu! Sul on mõju!

Vintedi võlumaailm: Monopoly-raha, Poola rekkad ja minu uus 'hädavajalik' särk

Tänapäeva Eestis on peaaegu võimatu avada sotsiaalmeediat või lülitada sisse telerit ilma, et satuksid Vintedi reklaami otsa. See, mis algas 2008. aastal Leedus romantilise ja praktilise ettevõtmisena, on kasvanud Euroopa üheks suurimaks moeturu valitsejaks. Vinted sündis siis, kui vilniuslane Milda Mitkute soovis kolimise käigus oma riietest vabaneda ning tema kaaslane Justas Janauskas lõi talle selleks lihtsa veebilehe. See oli siiras soov anda asjadele uus elu sõprade ringis.

Eestisse jõudis Vinted jõulisemalt 2020. aasta paiku ja hakkas siin oma turunduskampaaniaid ellu viima. Kui varasemalt tähendas teise ringi kaup kohalikku kirbukat või kogukondlikku Facebooki gruppi, siis Vinted tõi endaga kaasa agressiivsed turunduskampaaniad. Isegi Eesti enda loodud teise ringi rakenduse Yaga populaarsus kukkus. Üks Vintedi peamiseid loosungeid on "Müü maha, et osta uut!". See peidab endas aga ohtlikku paradoksi. See ei kutsu meid üles vähem tarbima, vaid õhutab hoidma ostlemise oravaratast pidevas liikumises.

Poola on Vintedi üks suurimaid keskusi Ida-Euroopas ning kuna Eesti ja Poola turg on ühendatud, siis suur osa asju, mida eestlased tellivad, tuleb Poolast. Siinkohal tekib küsimus, et kui eesmärk on olla roheline ja säästa loodust, siis kas me siis ikka teeme seda, kui tellime Poolast kolmeeurose särki, mis sõidab siia rekkaga sadu kilomeetreid?

Vintedi rakenduses surfates ja nende kampaaniaid jälgides tekib paratamatult tunne, et oleme sattunud suletud ökosüsteemi. See, mis algselt

pidi propageerima säästlikkust, on märkamatu nihkunud “pideva ringluse” tekitamisele. Tarbimishullus on saanud uue, sotsiaalselt aktsepteeritava nime.

Võib isegi öelda, et Vinted on justkui osavalt üles ehitatud mäng, mis meelitab meid kulutama, küsimata seejuures esmapilgul sentigi enda pangakontolt. Kui müüd maha vana kampsuni 10 euroga, ei laeku teenitud raha automaatselt sinu kaardile. Selle asemel rändab see “Vintedi rahakotti” ja jääb sinna oma korda ootama. See on nii-öelda monopoly- raha, mida on psühholoogiliselt palju kergem uuesti laiaks lüüa.

See meenutab kasiinot, kus pärisraha vahetatakse žetoonide vastu, et vähendada mängija vastutustunnet ja ohutaju. Me ei mõtle enam “Ma säästsin 10 eurot,” vaid pigem “Mul on 10 eurot vaba raha, et midagi uut skoorida.”

Kogu rakenduse disain toetab seda hasarti. Lõputu kerimine, südametega “laikimine” ja kiirete pakkumiste tegemine meenutab pigem sotsiaalmeediat kui traditsioonilist poodi. Šoppamisest on saanud

meelelahutus ja dopamiinilaks, mitte vajaduspõhine tegevus. Oleme loonud süsteemi, kus asjade pidev vahetamine on muutunud hobiks, unustades, et ka iga “teise ringi” ostu taga on logistika, pakendamine ja tegelikult ka reaalne raha.

Varem oli sotsiaalmeedia täidetud massiivsete haul-videotega, kus noored sikutasid kilekottidest välja kümneid Sheini või Zara hilpe. Täna on nende kõrvale ilmunud Vintedi leidude videod, kuid sisu on jäänud samaks. Kuna Vintedi hinnad on võrreldes tavapoodidega madalad (keskmine riideese on 3 või 5 või 8 eurot), kaob ostusoovilt “filter”.

Veelgi enam, suur osa Vintedi kaubast on tegelikult seesama odav kiirmood. Brändid nagu Shein, Zara ja H&M on sealses tootevalikus ülekaalus. Kuna need riided on uuena niigi odavad, on nende väärtus teise ringi turul peaaegu olematu. See muudab ostuotsuse tegemise ohtlikult lihtsaks ja soodustab mentaliteeti, et riided on ühekordseks kasutamiseks mõeldud kaup. Me ei osta enam rõivaid aastateks, vaid vahetame neid nagu sotsiaalmeedia postitusi-kiirelt, odavalt ja süvenemata.

Nii ostab inimene kokku kümme asja, sest need on odavad, mitte sellepärast, et tal on neid vaja. Riided võivad ise olla tegelikult hea hinna ja kvaliteedi suhtega, kuid milline on tõenäosus, et sul on kapis ikka 20 hilpu, mida sa ei kannu, aga sa lohutad ennast mõttega, et oled “hea inimene” ja säästad planeeti, sest sa ei ostnud neid poest. Ressursikulu jääb ikka.

Eelnev jutt käib vägagi vastu Vintedi eesmärgiga paista välja kui planeedi päästja. Kui me vaatame asjadele läbi keskkonnamõju prillide, siis avaneb järgmine pilt. Tellides viieeurose särgi Poolast või Leedust kaasneb sellega:

1. Plastikust või papist pakend (mis sageli rändab prügisse).
2. Kütusekulu (suure tõenäosusega rekkad ja kullerautod).
3. Elekter (pakiautomaatide võrk).

Iga ese, olgu see nii väike kui tahes, pakitakse eraldi. Kui tellida kümme erinevat eset, siis erinevalt tavalisest e-poest, kus kaup saadetakse sageli ühe kasti sees, jõuavad Vintedi ostud sinuni kümne eraldi saadetisena (kui tellida erinevate isikute käest). See tähendab kümnekordset pakendiprügi.

Minnes edasi stsenaariumiga, et iga pakk pärineb erinevalt müüjalt, tähendab see seda, et need pakid tulevad eri linnadest, ladudest ja riikidest. See teeb kokku kümme erinevat teekonda rekkade ja kullerautodega, mis põletavad kütust ja paiskavad õhku heitgaase. Kui “roheliseks” saab nimetada ostu, mis on vajanud sadu kilomeetreid transporti, et jõuda sinu lähimasse pakiautomaati?

Meie pakiautomaatide võrk töötab 24/7 elektril, et hoida sinu odavat ostu turvaliselt lukustatuna, kuni sa sellele järele lähed. Kui me korrutame selle tegevuse miljonite kasutajatega, siis saame aru, et tegu pole mitte keskkonnasäästu, vaid hiiglasliku logistilise masinavärgiga

On aeg endale otsa vaadata: võib-olla on kõige keskkonnasäästlikum toode see, mis jääb üldse ostmata, selle asemel, et rännata läbi pool Euroopat sinu kappi seisma.

Vinted

Nii et siin me oleme – lõksus süsteemis, mis on disainitud meid lakkamatult tarbima panema, mässides selle kõik "rohelisse" ja "säästlikku" pakendisse. Me teame, et need monopoly-rahad meie Vintedi kontol on kaval trikk. Me teame, et see Poolast vurav rekka ei ole just planeedi parim sõber.

Aga kas ma olen ise sellest patust puhas? Alles hiljuti piiksus mu telefon ja äpp teatas rõõmsalt: „Sinu pakk on saabunud!“. Ja muidugi ma jooksin pakiautomaadi juurde, et võtta välja üks viieeurone särk, mille ma tellisin täpselt sel hetkel, kui mul oli igav ja mu „Vintedi rahakott“ vajas tühjendamist.

Nii ma siis seisin seal, särk käes, ümbritsetud plastikust ja kleeplindist, tundes end ühtaegu nii stiilse kui ka veidi silmakirjalikuna.

Vinted on geniaalne. See on mugav, see on lõbus ja see on sotsiaalselt aktsepteeritav sõltuvus. Kuid võib-olla on aeg tunnistada, et tegu on lihtsalt uue ja säravama pakendiga meie vanale heale tarbimishullusele. Järgmine kord, kui ma oma „monopoly-rahaga“ järjekordset „leidu“ jahtima lähen, proovin vähemalt korraks endalt küsida: kas mul on seda päriselt vaja või on mul lihtsalt vaja seda väikest dopamiinilaksu, mis kaasneb nupule „Osta“ vajutamisega?

Seniks aga... loodan, et see uus särk vähemalt sobib mulle. Sest ausalt, ma ei viitsi seda küll Poola tagasi saata.

Piinlik vaikus: 15 küsimust sellega võitlemiseks

Viimasel ajal räägitakse ja kirjutatakse palju maailmas kõigi inimgruppide seas kasvavast probleemist – üksildusest. Maailma Terviseorganisatsiooni statistika näitab, et ligi 16% inimestest maailmas kogeb sotsiaalset isolatsiooni või üksildust. Probleem mõjutab kõige enam just noori ja eakaid, kelle omavaheline suhtlus on erinevatel põhjustel raskendatud.

Me kõik oleme ilmselt mõnel pereüritusel sattunud olukorda, kus jääme vanaisa, vanaema või muu sugulasega kahekesi ja tekib piinlik vaikus. Paistab, nagu ühiseid jututeemasid polekski.

Vaba põlvkondadevahelist suhtlust võib takistada ka hirm puudutada tundlikke teemasid ja sattuda konflikti. Paljud teemad, millest noortena räägime sõpradega igapäevaselt, nagu poliitika, maailmavaated, raha jm, tunduvad sellised, millest tuleks eakatega suheldes hoiduda. Kuna need teemad on tegelikult olulised, suurendab nende vältimine inimestevahelist kaugust: me ei jaga oma päris mõtteid, ei ava end ja jäämegi turvaliste, kuid sisutühjade vestluste juurde. Nii tekib nõiaring, kus keerulistest asjadest mitterääkimine muudab suhted veelgi pinnapealsemaks.

Samuti mõjutab suhtlust fakt, et tänapäeva noortel ei ole enam tavaks suvesid vanavanematega veeta, perega ühiseid istumisi on aina vähem ning eakate pereliikmetega ei hoita igapäevaselt sidet. Koosolemiste ajal on noorel alati ka võimalus telefoni abil põgeneda virtuaalmaailma ning vältida ebameeldivat suhtlusolukorda, millega harjunud ei olda. Siiski on põlvkondadevaheline suhtlus oluline ning kasulik nii noorele, eakale kui ka kogu ühiskonnale.

Noortena on meil oma eakatel sugulastelt palju õppida. Nad võivad anda meile head nõu, rääkida meie perekonna kohta lugusid, mida me muidu ei kuuleks, ja leevendada hirmu vananemise ees. Sugulastega tugevate sidemete hoidmine võib vähendada noorte üksildustunnet.

Ka eakatel on noortega rääkimisest kasu. Paljud eakad elavad üksi ning neil puudub igapäevane võimalus kellegagi suhelda, mis tõstab sotsiaalse isolatsiooni, depressiooni ja dementsuse riski. Isiklike kogemuste tuginedes julgeme väita, et eakad on pea alati tänulikud telefonikõne või külastuse eest. See paneb neid end tundma väärtustatuna ja kasulikuna ning aitab säilitada nooruslikkust.

Ühiskondlikul tasandil on põlvkondadevaheline suhtlus samuti oluline, sest see võimaldab eesti pärimusel edasi kanduda ja hoiab eesti keele mitmekesise ja elujõulisena. Aina enam riiklikke teenuseid kolib internetti. Noored saavad aidata vanemaealisi tehnoloogiamailmas orienteerumisel, vähendades nii digitaalset mahajäämust.

Kuna näeme, et mõlemad osapooled suhtlusest kasu saavad, kutsumegi noori üles suhtlema oma eakate sugulastega. Millal sa viimati helistasid oma vanaemale, vanaisale või mõnele muule sugulasele? Millal käisid viimati neil külas? Et esimene samm oleks lihtsam, oleme koostanud nimekirja põnevatest küsimustest, mis aitavad jutu käima tõmmata.

Küsimused, mille abil nõiaringist välja murda:

1. Kes olid sinu parimad nooruspõlve sõbrad ja mida te koos tegite?
2. Milliseid hüüdnimesid sul olnud on?
3. Mis on kõige suurem pahandus, millega lapsena hakkama said?
4. Mis on parim õppetund või nõuanne, mille oma vanematelt saanud oled?
5. Milline koduloom on olnud kõige toredam?
6. Mis on sinu lapsepõlve lemmikmuinasjutt või -lugu?
7. Kuidas vanasti sünnipäevi peeti?
8. Kuidas sinu eest hoolitseti, kui lapsepõlves haigeks jäid?
9. Mis on kõige ilusam koht, kus sa oled käinud?
10. Milline keel on sinu arvates kõige kaunima kõlaga?
11. Millele sa mõtled, kui und ei tule?
12. Mis on esimene asi, mida sa hommikuti teed?
13. Mida või keda sa kardad?
14. Keda sa kadestad ja mille pärast?
15. Mis värvi on armastus?

Liberalismi kadumise süüdlased on esiliberaalid ise

Eestis on puudus reaalsest liberaalsusest. Keskerakond, Isamaa ja EKRE lähevad taktikaliselt järkjärguliselt konservatiivsemaks. Parempoolsed müüvad võlts-liberaalsust — “...rohkem vabadusi ja vähem makse. See tehe ei käi kokku,” sedastas Pärtel-Peeter Pere intervjuus* Delfiga (Pere, 2026). Eesti 200 on kukkunud kahe ja poole aastaga toetuses 18 protsendipunkti. Nemad müüsid valijatele uut liberalismi, mida iganes see ka ei tähendaks. Lõppude lõpuks kukkus viimane välja nagu natuke rohelisem Reformierakond. Lisaks on paslik ka mainida Eesti 200 tegevust valitsuses - siseminister Igor Taro on korduvalt esitanud soovi paigaldada rohkem jälgimisseadeid üle Eesti, kõlab nagu liberaalsus või mis? Reformierakonna tõeline liberaalsus lõppes Kaja Kallase lahkumisega Euroopa Liitu. Toona (2024 suvel) tuli asemele praegune peaminister Kristen Michal, tänu (pole põhjust tänulik olla) kellele muutus oravate käekäik tsipa liiga sarnaseks Isamaale (kohe uurime seda kaasust edasi). Alles jäävad sotsid. Sotsiaaldemokraatlik Erakond on vahest see parlamendierakond, kes on oma liberaalsest maailmavaatest kõige vähem eemale triivinud.

Aga siin ei plaani ma rääkida teistest erakondadest. Luubi alla võtame Reformierakonna, kes on võõrandunud oma kunagisest (*pre-2023*) maailmavaatest täpselt sama palju kui Simon Cowelli nägu tema kunagisest näost viimase 20 aasta jooksul.

• <https://www.delfi.ee/artikkel/120567495/intervjuu-partel-peeter-pere-michali-voimuletulekuga-jai-reformierakonnas-polvkonnavahtetus-ara>

Aga see pole juhtunud kogemata. See on olnud erakonna esimehe Kristen Michali täiesti teadlik valik Suurem kaitsetahe, pere tähtsus tugeva ühiskonna ehitamisel, keele ja kultuuri hoidmine - kõlab nagu Res Publica (praegune Isamaa) Juhan Partsi juhtimisel, kas mitte?

Põhjus on ilmselge. Reformierakonna toetuse järsk langus ja Isamaa radikaalne tõus toimusid täpselt samal ajal (2023 septembri alguses). Teiste erakondade reitingud püsisid samal ajal pea samad. Lihtne järeldus — suur hulk Reformierakonna toetajatest läksid valimiskasti juurde ja andsid tookord hääle Isamaale (vt infograafikut artikli lõpus).

Saab „süüdistada” mitut asjaolu, kuid kõige rohkem peab vett Isamaa kampaaniasõnumite meelestatus - suuremad peretoetused, majanduse stabiliseerimine, Eesti-Vene piiri kaitserajatiste ehitamine jms. Need sõnumid meeldisid konservatiivsematele oravate toetajatele ning Isamaa töö oli tehtud.

Kuid nüüd, kui Reformierakonna toetus on rekordmadal ja Eesti on muutumas aina konservatiivsemaks, tuleb oravatel oma kunagised valijad tagasi saada. Seda ongi peaminister Michal viimased poolteist aastat teha üritanud. Aga tulutult. Siiski reklaamib peaministripartei end kui liberaalset, tulevikku suunatud erakonda. Hiljutistes väljaütlemistes ja kirjutistes seda liberaalsust kahjuks napib.

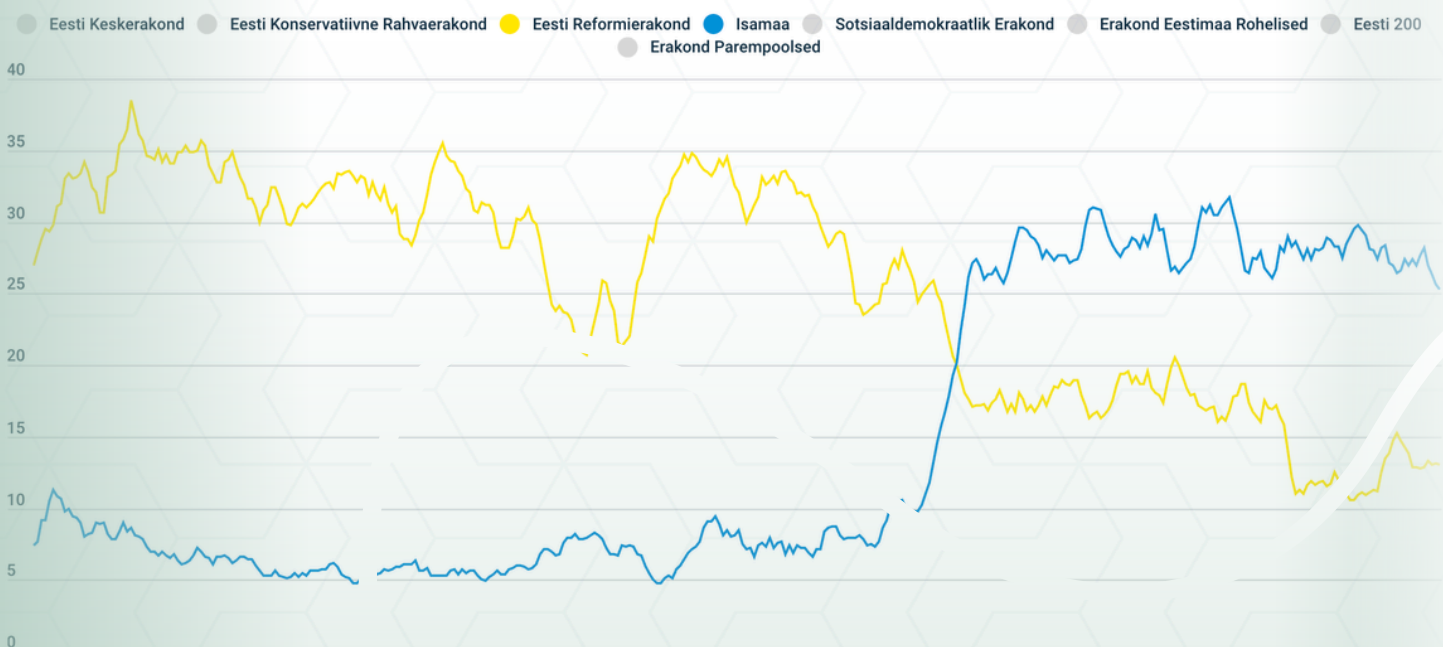
Ilmselgelt on vale öelda, et Reformierakond *pole enam liberaalne erakond*, kuid oma liberaalsetele vaadetele, nagu inimõiguste kaitse, isikupuutumatus, vähemuste õiguste tagamine ja looduskaitse, on nad hiljuti väga palju vähem rõhku pannud kui oma „pragmaatilisematele” vaadetele, nagu riigikaitse, pere, tehnoloogia ja majanduskasv. Ja seda väga Isamaa moodi. Oravate sinimustvalges manifestis* räägitakse pikalt hiigelsuurest kaitsetahtest ja majanduskasvust, seda kõike läbi AI laialdase kasutamise.

• <https://www.err.ee/1609960145/reformierakonna-manifest-tegime-estti-korda-nuud-hakkame-unistama>

Ehk siis — Reformierakond üritab oma konservatiivsemad ja parempoolsemad valijad Isamaast tagasi saada. Seda nad võib-olla ka saavad, kuid kaotavad selle käigus paljud oma väärtuspõhisemad, vasakpoolsemad valijad sotsidele. Oravad, keda me tundsimme Siim Kallase, Andrus Ansipi, Taavi Rõivase ja Kaja Kallase näol, on kadunud. Kui varem oli erakonna fookuseks reaalne pragmaatiline riigijuhtimine, siis nüüd on selle eesmärgi kõrval sama tähtsaks saanud valijate tagasiõngitsemine.

Meil on Eestis vaid üks tõsiseltvõetav liberaalne erakond, mis on opositsioonis. Tõelise liberaalsuse taastamiseks Eestis, mida meil on vaja, peab Reformierakond end kokku võtma ja naasma oma ideoloogiast tulenevate väärtuste juurde. Nagu öeldakse — tagasi juurte juurde!

Vive le libéralisme!

Raamatuarvustus „Tähed Agnesele” ja tähed Meile

Nagu eelmises Mõjulaines lugeda sai, elab Eestis üks täiesti eriline loovisik – Heneliis Notton. Kirjanik, lavastaja ja Kanuti Gildi Saali dramaturg, kelle 2025. aasta detsembris ilmunud teos „Tähed Agnesele“ jõudis nüüd ka PERGi raamatuklubisse.

Olles raamatu ise läbi lugenud, otsustasin seekord mitte ainult kõrvalt vaadata, vaid päriselt sisse astuda. Haarasin sõbrad kaasa ja läksin esimest korda raamatuklubisse. 11. mai pärastlõunal, kui päike paistis ja linnud laulsid, kogunesime õpetajate tuppa. Seal ootasid mind juba õpetajad Eliise, Agne ja kolm raamatuhuvilist. Snäkid laual, limps käes ja mõtted valmis tagasi minema sinna kummalisse, veidi hägusasse, aga kuidagi tuttavasse maailma, mille Notton oli loonud.

Kõik algas rahulikult. Istusime diivanile, keerasime end mõttes tagasi raamatu juurde ja püüdsime vastata kõige lihtsamale küsimusele: mis selle raamatu lugu üldse oli?

Ja üsna kiiresti sai selgeks, et see ei ole „tavaline“ raamat.

See on katkendlik. Hüplik. Mänguline.
See on nagu mõtete jada, mitte lugu.

See on nagu skrollimine Instagrami reels’ides.
Sa vaatad ühe lõigu – seal on pildid, poolikud mõtted, äratundmised, inspiratsioon - ja enne kui jõuad seda lõpuni mõtestada, liigud juba edasi. Mitte tingimata sellepärast, et tahad, vaid sellepärast, et see nii lihtsalt toimib.

Just see vorm tekitas meis kõige rohkem eriarvamusi.

Mõne jaoks oli see voolav ja kaasahaarav. Teiste jaoks segadust tekitav. Mitmed meist tundsid, et terviklikku „lugu“ oli raske tabada, eriti kui lugemine jäi katkendlikuks. Sellest sündis ka meie praktiline soovitus: kui seda raamatut lugeda, siis pigem korraga ja järjest – võib-olla isegi ühe õhtuga. Muidu kaob see tunne lihtsalt käest.

Aga võib-olla see ongi point.

See raamat ei püüagi anda ühtset pilti või „õiget vastust“.

Ta pigem loob ruumi, kus lugeja peab ise tähenduse kokku panema.

Arutelu käigus püüdsime isegi defineerida žanri. Õpetaja Agne ei olnud nõus enne rahule jääma, kui sellele küsimusele oli päris vastus olemas. Autor ise väldib selget määratlust, aga meie jõudsime lõpuks kompromissini: päevikuvorm. Midagi, mis meenutab märkmikku, kus mõtted, tsitaadid ja kogemused segunevad. Samas jäi õhku ka teine võimalus – et see on mingil määral autobiograafiline. Ehk siis autobiograafiline märkmik koos klepsudega.

Vormiliselt mõjus raamat hüplikuna – ajad ja teemad vaheldusid kiiresti ning tekst liikus pigem mõtete kui sündmuste loogikas. Tervik meenutas päevikut või märkmikku, kus tsitaadid põimuvad isiklike tähelepanekutega, ning visuaalne pool – erinevad fondid, käsitsi kirjutatud elemendid ja klepsud – on sama oluline kui sisu ise. See ei tundu juhuslik, vaid pigem teadlik valik, mis peegeldab seda, kuidas me täna infot tajume: killustatult, kiiresti ja mitme mõtte vahel korraga liikudes.

Teemade osas ei jõudnud me samuti ühele vastusele.

Kes on Agnes?

Kas tegemist on konkreetse inimesega, sümboliga või lihtsalt adressaadiga?

Kas raamatus peitub kaotus? Surm?

Või on see lihtsalt üks võimalik tõlgendus?

Üks mõte jäi aga kõlama: kirjutamine kui protsess, mitte tulemus.

„Ma kirjutan, et kirjutada.“

Ja võib-olla see ongi selle raamatu tuum.

Kui rääkida sihtgrupist, siis tundus meile üsna selge, et see teos kõnetab eelkõige nooremat lugejat. Mitte vanuse pärast iseenesest, vaid mõtteviisi tõttu. See eeldab valmisolekut liikuda mittelineaarses ruumis, taluda katkestusi ja mitte otsida igale küsimusele vastust.

See on raamat inimesele, kes on harjunud killustatud infoga, ei vaja klassikalist narratiivi ja on valmis eksperimenteerima enda lugemisharjumustega.

Teisisõnu – see ei ole raamat kõigile. Aga see võib olla väga „õige“ raamat neile, kellele ta sobib.

Minul tekkis side autoriga peamiselt läbi väikeste detailide. Näiteks hetked vanaemaga, igapäevased mõtted, mida keegi ei julge välja öelda, aga õnneks julges keegi need kirja panna. Veidrad, aga kuidagi siirad mõtteväljatused nagu kiindumus amööbidesse.

Igaüks leidis midagi. Aga mitte sama asja. Ja võib-olla see ongi selle raamatu tugevus.

See ei ole lugu, mida sa loed.

See on kogemus, milles sa osaled.

See võib jääda osaliselt arusaamatuks.

Aga samal ajal mõjuda inspireerivalt.

Ja kui sul õnnestub selle raamatuga päriselt „ühenduda“, siis on tunne, et oled leidnud midagi veidi kummalist, aga samas väga erilist.

10. põhjust, miks sa peaksid selle raamatu endale ostma:

1. Raamatus on mega äge kleepsuleht.
2. Raamat on kirjutatud lillade tähtedega.
3. Sa saad ise raamatusse kirjutada ja joonistada.
4. Autor julgustabki raamatut „kasutama“, mitte lihtsalt lugema.
5. Õpetaja Agne ütles, et see meenutab MySpace'i.
6. See ei ole sinu tavaline raamat.
7. See on idekas ice-breaker raamat.
8. See peegeldab tänapäeva mõtlemist, täpselt nagu meie igapäevane infovoog.
9. Sealt saab leida endale eesti keele eksami jaoks korralikus koguses tsitaate.
10. Kui armastad täielikku ausust täieliku võõra poolt – loe!

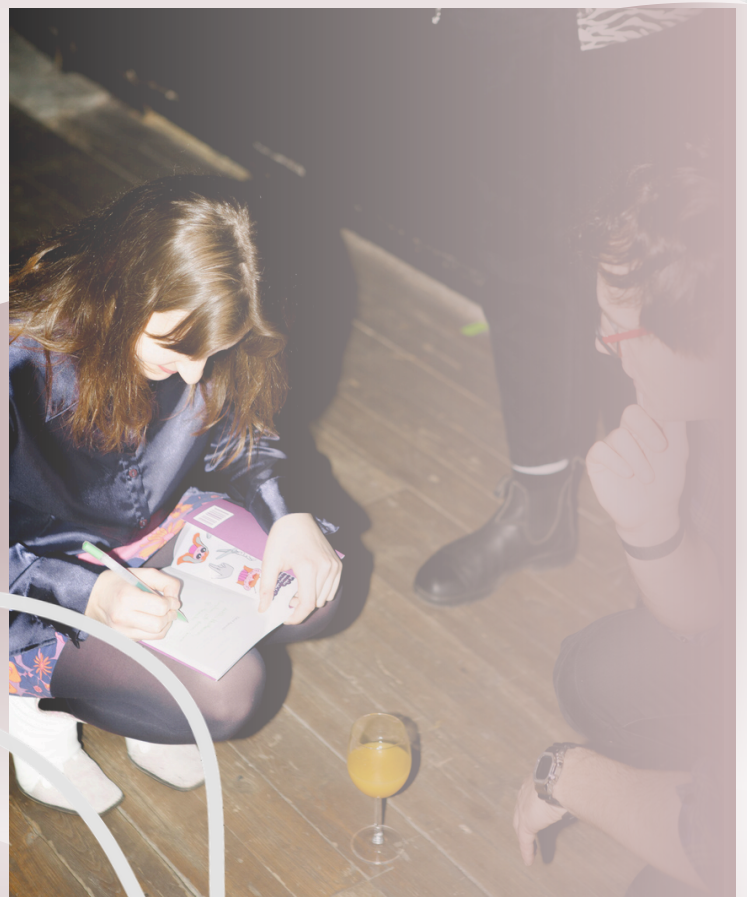
Ja ausalt –

Heneliis, kui sa seda loed, siis teeme ära:

Asutame amööbide fan club'i.

Joome sinu vanaema kombuchat.

Ja joonistame armatsevaid amööbe.

Kuhu suvel minna?

Üritused Tallinnas ja mujal:

Kunsti- ja hängiõhtu Bästard'is
(Põhjala tehas)

11. juuni

18:00-21.00

Bästard Tallinn, Marati tn 5-2

TASUTA

Leonbergerite erinäitus "Klubi
võitja 2026"

16. august

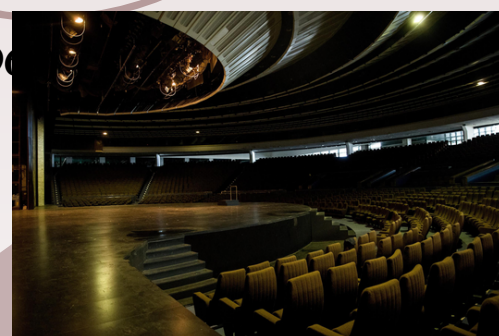
alates 11:00

Luige Näitusteväljak

TASUTA

Film "Džamilja" (1964)

Tallinn's Cinematic Landscapes
from Rotermann Quarter to
Linnahall Concert Hall (koostöös
PÖFFiga)

13. juuni ja 5. juuli

13:00 - 15:00

Rotermanni 6

TASULINE

Tallinn's Cinematic
Landscapes from
Rotermann Quarter
to Linnahall
Concert Hall

Estonian Centre
for Architecture

PÖFF30

EXCURSION

Chess Wednesday ehk Male Kolmapäev
17. juuni, 24. juuni 1. juuli, 8. juuli jne (iga
nädal, iga kolmapäev)

18:30 - 23:00

Seletus: Mängitakse malet, leitakse uusi
tuttavaid. Võib ka lihtsalt mängu
pealtvaataja rollis nautima tulla.

Mikkelleri maja - Kullassepa tn 4

TASUTA

Viljandi Kunstikooli täiskasvanute
tööde näitus

9. aprill -30. juuni

E-R: 10:00 - 19:00

Sakala Keskus - Tallinna tn 5

TASUTA

• Ratas&Kohv koos Lille Asumi
Seltsiga: Raamatuklubi

8. juuni

18:00 - 21:00

Seletus: Arutatakse, mida keegi on
viimasel ajal lugenud, ning
jagatakse inspireerivaid

raamatusoovitusi.

Paldiski mnt 67

TASUTA

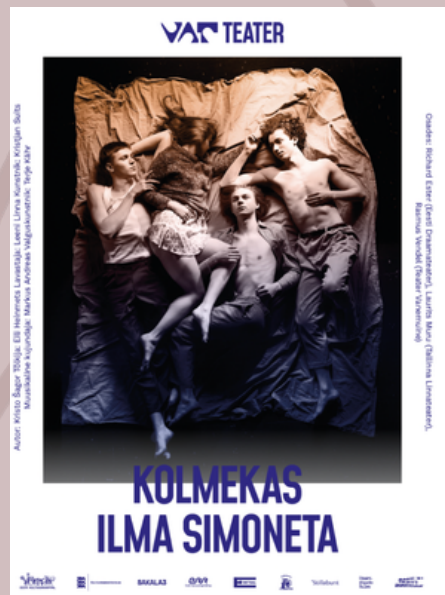

Tallinn Food Truck
Festival
8. ja 9. augustil
Kogu päev
Telliskivi tn 60

Huvitavat teatris:

- “Nõusolek” - Eesti Noorsooteater
- “Monoliit” - Von Krahli Teater
- “Kolmekas ilma Simoneta” - VAT Teater
- “Juulikuu lumi” - Endla Teater
- “Ma ei märganudki, millal sa läksid” - Ekspeditsoon

Suvine krõbe riisisalat – midagi ei lähe raisku!

Tahaksid midagi krõbedat, värsket ja kevadist? Ole mureta! Tutvustan sulle krõbedat riisisalatit, mis on minu pere lemmikuks saanud. See retsept sobib hästi ka neile, kes tahavad vähem toitu raisata. Kasuta ära kõik köögiviljad, mis kodus on ja mis sulle meeldivad – midagi ei lähe raisku!

Koostisosad:

- 250 g keedetud riisi
- peotäis peeneks hakitud värsket kapsast või hiina kapsast
- 100 g edamame ube (kui kasutad külmutatud ube, siis keeda mõni minut ikka enne läbi!)
- 1 paprika
- peotäis koriandrit, aga kui oled sellise geneetilise koodiga, mis tajub koriandrit seebimaitselisena, siis kasuta piparmünti!
- 1 avokaado
- 10 pisikest redist
- 1 spl seesamiõli riisi maitsestamiseks
- 3 spl sojakastet riisi maitsestamiseks
- 1 suur värskel kurk
- 1 riivitud porgand
- hakitud rohelist sibulat maitse järgi

Kaste:

- 4 spl sojakastet
- 2 spl seesamiõli
- 1 spl riisiädikat
- 1 tl tšillihelbeid
- 1 tl küüslaugupulbrit või peeneks hakitud küüslauku
- 1 tl sibulapulbrit
- poole laimi mahl

Valmistamine:

Keeda riis või võta eelmisest kokkamisest külmkappi seisma jäänud riis, mis on veelgi parem variant, kuna sisaldab vähem niiskust. Seejärel sega riis sojakastme ja seesamiõliga ning laota küpsetuspaberiga kaetud ahjuplaadile laiali. Pruunista riisi 200 °C ahjus umbes 30 minutit. Vahepeal sega, et kogu riis saaks krõbedaks. Kui sul leidub köögis üks suur kuumaõhufritüür, siis saab ka seal riisi krõbedaks.

Samal ajal kui riis ahjus küpseb, haki köögiviljad, pane kaussi ning sega kokku kaste. Kalla kaste köögiviljade peale, sega ning lõpuks lisa ka riis ja sega hoolikalt läbi. Naudi kas iseseisva roana või lisandina.

PS! Teisel päeval on salat veelgi parem, ainult avokaado kipub tumedaks minema.

Perglaste omalooming

väljavõtted karjääriõpetuse tunnist

Tahaksin minna magama
Mõtted torgivad peas ja karjuvad
Maailm on täiesti väljamõeldud
Mälestused tulevad mullast ja lahkuvad
Kalad ja sead on täis mikroplaste
Ja, aitäh
Minu peas on juba küllaltki mõtetut paska
Ma tahaksin minna magama
Mu kehagi ei kuula enam mu sõna
Käsi ja pea on vastuolus
Kõik on lollid ja tulevik on ohus
Kolmkümmend üheksa minutit pean siin veel
istuma
Tahaksin minna kõike seda juba välja ütlema
Ma tahaksin lihtsalt minna magama
Ma ei taha enam mitte midagi guugeldada
Aeg on samuti väljamõeldud ja asjata
Ma ei taha enam kunagi magama jääda
Tahaks vaid lõpuks ometi ülesse ärgata
Palun ometi aidake maailma keegi
Mina üksi ei jaksa ja see sitt kohe üldse ei seedi
Ükski sõna ei jõua siin päriselt kohale
Ükski mõte me peas pole meile päriselt omane
Keegi tulge ometi vaadake mind
Kas ei oskaks te öelda kus peitub mu hing

Mis on sügavale maetu üles leidmise hind?
Kas ei näe mitte keegi kui kõvasti peksab
mu rind?
Ma tahaksin lihtsalt magama minna
Ei taha olla esimene või targem või osata
petta
Kuidas see kõik ometi reaalsuseks muuta
Miks keegi iseennast aidata ei taha
Palun laske mul nüüd ülesse ärgata
Ja ära seisa enam kunagi mu selja taha
Kõik on täiesti väljamõeldud
Aga ometi nii hästi läbimõeldud
Me tahted ja teod on vastuolus
Terve see reostatud planeet on nüüd ohus!
Ja need keda peaks, see ei koti
Ja need kes saaksid, ei tohi
Kolmteist minutit veel
Kõnnime õhukesel jääl
Ma tahaksin lihtsalt magada
Ma ei taha enam mitte midagi kogeda
Kõik siin on väljamõeldud
Kõik on pekkis ja kõik muu hukas
Mis on teie mõju
Mis on kõige selle põhjus
Ja miks peab üldse alati midagi järelutama
Lihtsalt minge juba siit ära

-Cordelia Violet Paap

Vaikus

Seisnud lõputus koridoris,
vaikus neelab vaikust.

Verepiisad tantsinud poris,
vaikus külatab paiku.

Väärtusetud ribad liha,
vaikus sööb kogu ihu.
Kõdunenud mustaks silmad,
vaikus hoiab neid pihus.

Varisenud karjetes maha,
vaikus kuulab.
Joonistanud näo akna taha,
vaikus ka sinna kuulub.

Veretu, ihutu, silmitu,
vaikus vaatab üle õla.
Kuulmatu, suutu, elutu,
vaikus tahab nüüd minna.

-Erki Taro

Emakeel

Kui inimene sünnib, on maailm avatud,
tal võimalusi palju ja need on võrratud.
Ta õpib keeli, väärtusi, ta otsib oma teed,
tal tuleb teha otsuseid ja ellu viia need.

Ta elu jooksul muutuvad ja täienevad veel,
töö, huvid, iseloom, karjäär ja edumeel.
Nii kaotused, võidud – kõik juhtub eluteel,
kuid sünnist saadik vankumatuks jääb tal emakeel.

-Steven Tsugart

Purjetav mõttepaat – see kutsub abi!

Vaimu tüütab töö.
Armsam, tule iga öö,
kui väsimus lööb!

Mu mõtteid sa saad,
mis rändavad siin paadis,
mida lein vahtis.

Mind turguta sa –
mõtteid hajutan nüüd ma.
Tublisti kõik sala.

Ei taha müüte!
Minu arm sinu huultel,
minu armas rüütel.

Talve-sügiskaste (ja rumal unistaja)

Sügisväsimus ja soojavärvilised lehed –
need on kui ilusad ehted
noorele unistajale.

Talve külm iseloom ja lumivalgus
matavad maha väsinud masendust.

Romantika on õhus,
kui kohvikusse astub.

Maiused aina vaatavad ja lummavad.
Lausa üllatav, et taskud pole veel tühjad.

Oodata on veel kakao kuum,
kui laua taga käib lobisemine
ning aasta lõpuni rahulikum kuu.

Ideid tuleb aina juurde –
aeg midagi luua!

Samas on pea otsas laiali,
kui majas toimub suur müra.

Üksildus painab hinge!
Ainult kui oleks keegi,
kellele kinkida vähemalt väikest lille.
Jätkub aga sama nõiaring.

Voodi aina ootab,
kuni unistaja peas lõpeb tänane swing.

Humoorikas horoskoop

– uue suve eri

Jäär

(21. märts – 19. aprill)

Kes ei tööta, see ilmselt sööb.. ja puhkab, sest tähtede seis näitab #pergvibes ~> võta aega hingata ja nosi üks pakk sipsi.

Sõnn

(20. aprill – 20. mai)

Skrolli Snapi spotlight'i, saada süda särama, sammu semude sekka, sirista suitsupäasukese viisil, seleta sambliku sosinal - sedamoodi säilitad silmapaistva sõnavara. Sukeldu > sulps siit selgus saamata.

Lõvi

(23. juuli – 22. august)

Sinu koostöösused pakuvad ootamatuid väljakutseid, haara ohjad, kasuta unikaalsust ja liida kõik miinused nii, et jääks ikka pluss.

Vähk

(22. juuni – 22. juuli)

Sea sammud päikest võtma, sest muidu langeb vitamiini tase nulli. Päike laeb sind rohkem kui su telefon. NB! kui ei meeldi, lahku - muidu sulad.

Kaksikud
(21. mai – 21. juuni)

Missioon 1.0. Suvel leida oma doppelgänger.
Hästi, puhka, (tema) tööle. - ole ettevaatlik, tal on sama plaan.

Skorpion
(24. oktoober – 22. november)

Ära sa salva, hinga. Su mürk võis tabada teda, kes soovib head.
Hoia vahet ja märka, äkki soojendad praegu hoopis ussi rinnal.

Kaalud
(23. september – 23. oktoober)

Vali kiiremini. Ära kaalutle niipalju - siis jõuad äkki mõlemat!
Jäätis sulab, inimesed väsivad ja suvi saab enne otsa, kui sinu “mmm, ma ei tea”st saab tegu.

Kaljukits
(22. detsember – 19. jaanuar)

Sa planeerid suve nagu äriprojekti, kuid kõik ei pea olema efektiivne... isegi puhkus mitte. Mõnikord on parim plaan see, mis jääb tegemata.

Neitsi

(23. august – 22. september)

Suveplaanid on sul spreadsheet'is, värvikoodidega ja varuplaaniga. Kahjuks elu ei lugenud su Excelit. Hinga. Kõik ei pea olema perfektselt paigas... isegi mitte sina.

Kalad

(19. veebruar – 20. märts)

Sulista Veevalaja kõrval, ta valab sulle vett, kui sa seda vaid soovid. Hoia eemale Lõvist, ta sööb su elusalt. Ja noh, kui veab, siis võid just sina olla see äge doppelgänger kaksikutel.

Veevalaja

(20. jaanuar – 18. veebruar)

Keegi ei saa päriselt aru, mida sa teed... kaasa arvatud sina ise. Aga lase edasi, sest tähtede seis näitab tugevat main character energy't. NB! Ära kao täielikult oma dimensiooni ära.

Ambur

(23. november – 21. detsember)

Sea sammud sinna, kuhu süda kutsub... aga äkki kontrolli korraks kaarti ka. Muidu lõpetad jaanipäeval võõras maakonnas seletusega: "ausalt, see tundus hea mõte." "Vaatame, mis saab" ei ole päris elustrateegia.

Õpetajate tsitaadid

“Sipsama on siuke
nunu- hihhi”
— Maria Veske

“Temu väike prints”
— Maria Veske

“Arvasin, et olen geenius ja läksin
keetma need 80 liitrit kohvit”
— Eliise Künnis

“Tuled koju ja teed lahti oma
inhibiitori”
— Lilian Kippasto

“Tööd pole, raha pole, siis
teeme lapsi”
— Agne Kosk

“No nii, Fedja, vasta
nüüd küsimustikule ja
üttele, et sa armastad
seda kooli”
— Agne Kosk

“Kui ma oleksin õpilane, siis
ma poleks täna kooli tulnud,
aga kuna ma olen täiskasvanu,
siis ma ei saa oma ema järgi
kutsuda”
— Marion Villemson

“Kas ma olen unc?”
— Clelia Kurg

“Pange oma tšakrad rivvi ja
leidke oma koht siin maailmas.
Mul on teile küüditamiseks siin
ees lauda pakkuda”
— Mihkel Kraav

“Tits are not capitalized, but
Great Tits are capitalized”
— Agne Kosk

Võta meiega ühendust!

Meie sotsiaalmeedia

Tiktok: @pergitoimetus

Instagram: @pergitoimetus

Spotify: @pergitoimetus

Email: koolimeedia@perg.ee

„Ka väiksed lained kõigutavad paati“

Mõjulaine